

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Pintér István ügyvéd által képviselt felperesnek - a dr. Koplányi Magdolna jogtanácsos által képviselt **Vám- és Pénzügyőrség** (1095 Budapest, Mester u. 7.) alperes ellen **közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése** iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. május 19-én meghozott 5.P.24.688/2007/11. számú ítélete ellen a felperes 12. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 (tizenöt) napon belül 25.000 (huszonötezer) forint perköltséget.

A fellebbezési illeték az államot terheli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s:

Keresetében a felperes 2.754.388 Ft kár és annak 2004. május 30-tól számított kamatai megfizetésére, a jogellenesen kiszabott 52.552 Ft késedelmi pótlék és a 2004. II. félévétől 2006. januárjáig bankköltség többletkiadás címén fizetett összegek visszatérítésére kérte kötelezni az alperest (Ptk. 349 § (1) bekezdés, 339. § (1) bekezdés).

Az alperes a kereset elutasítását kérte, védekezése szerint kártérítési kötelezettségének jogszabályi feltételei nem állnak fenn.

Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 Ft perköltséget. Rendelkezése szerint a le nem rótt kereseti illeték az állam terhén marad.

Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a felperes állítása szerint tevékenysége 2004. április 30-án megszűnt, és ezt követően már nem volt olyan jogalany, akivel szemben ki lehetett volna szabni vámterhet. A közösségi vámjog végrehajtásáról

szóló 2003. évi CXXVI. törvény 75. § (1) bekezdés c) pontja, 77. § (1) bekezdése, a vámjogról, a vámeljárásról, valamint a vámigazgatásról szóló 1995. évi C. törvény 10. § (1)-(2) bekezdése és a végrehajtására kiadott 45/1996. (III. 25.) Korm. rendelet 19. § (6) bekezdése alapján megállapította, hogy az alperes a jogszabályoknak megfelelően járt el, amikor kiszabta, majd érvényesítette a felperest egyetemlegesen terhelő vámterhet. A Ptk. 339. § alapján a kártérítési felelősség megállapításához a jogellenes magatartás, a kár bekövetkezése, a magatartás és a kár közötti okozati összefüggés, valamint a felróhatóság, vétkesség fennállása szükséges. A felperes állította, hogy kára a kifizetett vámteher. A felhívott jogszabályi rendelkezésekből azonban megállapítható, hogy a vámhatóság az Európai Unióhoz történő csatlakozást követően is jogszerűen szabta ki és érvényesíthette a vámterhet. A vámbiztosíték felszabadítása 2004. május 1-én nem automatikusan történt, mert azt csak akkor lehetett felszabadítani, ha annak indokoltsága megszűnt, az indokoltság pedig a törvényi rendelkezés szerint a vámteher megfizetésével szűnik meg. A vámteher kiszabása tehát jogszerűen, de késedelmesen történt. Ha a vámhatóság a törvény szerint rendelkezésre álló határidő alatt meghozza a határozatát, a vámteher az **U. Kft.**-től is behajtható lett volna. Ugyanakkor a késedelem megállapítása nem jelenti automatikusan a kártérítési felelősség fennállását is, mert az csak akkor állapítható meg, ha nyilvánvaló és vétkes mulasztás történik. Jelen esetben a késedelem kialakulásában nem látta megállapíthatónak az alperes felróhatóságát. Az adatkérésnek az **U. Kft.** 2004. május 4-én tett eleget, és a vámhivatal még ezen a napon meghozta a vámterhet kiszabó határozatát. A 2003. évi CXXVI. törvény 77. § (1) bekezdése szerint a vámhatóság által kiadott engedélyek a csatlakozás napján hatályukat veszítik. Az engedélyhez benyújtott vámbiztosítékkal az engedélyesnek 30 napon belül el kell számolni. Az elszámolásra, a vámbiztosíték felszabadítására a vámbiztosíték nyújtásakor hatályba lévő szabályokat kellett alkalmazni, ez a szabály pedig egyértelműen az 1995. évi C. törvény 10. § (1) bekezdése volt. A végrehajtási rendelet 19. § (3) bekezdése értelmében az egyedi vámbiztosítékot a vámhatóság felszabadítja, vagy felszabadítotttnak kell tekinteni, ha a vámeljárás lezárult. Erre azonban csak 2004. május 1. után került sor. A közigazgatási határozat megtámadása iránt eredményes bírósági eljárás nem volt, így az alperesi határozat jogellenességét nem lehet megállapítani. A perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése, míg a le nem rótt kereseti illetékről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. § szerint rendelkezett.

Fellebbezésében a felperes az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és keresete teljesítését, másodlagosan pedig az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte.

Kiemelte, hogy az elsőfokú ítélet 5. oldal 8. bekezdésével rögzített megállapítás bizonyítékokkal is alátámasztott. A késedelem az államigazgatási szerv esetében nyilvánvaló, a lefolytatott bizonyítás eredményeképpen a vétkesség is megállapítható, az elsőfokú ítélet rendelkező része mégis ezen okszerűségekkel ellentétes. Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe azt az okirati bizonyítékot, hogy az alperes más ügyben a felperesi keresetnek megfelelő indokolással hozott határozatot. A vámérték vizsgálat vámigazgatási eljárás, annak elintézési

határidejét az 1995. évi C. törvény 145. § (7) bekezdése határozta meg. Ez a bekezdés a vámérték vizsgálatot nem sorolja fel, ezért a vámhivatal mindig az 1957. évi IV. törvény 15. § (5) bekezdése szerinti 30 napot állapította meg, amely határidőt a kezesség adására jogosult társasággal és a vámáru tulajdonosával is írásban közölt, és egyben értesítette arról, hogy az elintézési határidőt 30 nappal meghosszabbította. Mindezek alapján a vámérték vizsgálatot 2004. április 3. napjáig be kellett volna fejezni, és a rendelkezésre álló adatok alapján kellett volna dönteni. Ha meghosszabbított határidő alatt a vámáru tulajdonosa nem nyújtotta be a kért okmányokat, akkor is adottak voltak a jogszabály értelmében a vizsgálat lefolytatásának és a döntés meghozatalának jogszabályi feltételei. A kezességi nyilatkozat kibocsátásakor, 2004. január 27-én már hatályos volt a 2003. évi CXXXVI. törvény 77. § (1)-(2) bekezdése. Ezért a felperes vámügynöki tevékenységi engedélye 2004. április 30-án érvényét veszítette, a kezesség-nyújtási tevékenységet is ez alapján az engedély alapján gyakorolta. A 2003. évi CXXXVI. törvény 77. § (1) bekezdésében előírt elszámolási kötelezettség nem áll fenn, hiszen a vámérték vizsgálat a vámhatóság által végzett cselekmény. Az 1995. évi C. törvény 1. § 32. pontja szerint a vámérték vizsgálat egyik vámeljáráshoz sem tartozik. Az ítélet kitér arra, hogy a vámhivatal 2004. február 25-én újabb hiánypótlásra szólította fel a vámáru tulajdonos kft.-t, melyet az postai kézbesítéssel nem vett át. Ez a megállapítás azért nem fogadható el, mert a társaság képviselője folyamatosan végezte a kft-nek a vámkezelést, majd ténylegesen 2004. április 20-án át is vette a „hiánypótlást”. A 2004. január 27-én átvett felszólítás ellentmond a jogszabályi előírásoknak. A 2004. május 4-én benyújtott okmányokat a vámhivatal nem fogadta, majd még ugyanezen a napon meghozta a vámterhet kiszabó határozatot, amit azonban csak 2004. augusztus 5-én kézbesített ismételtén közvetlenül a kft. képviselőjének. Ez a tény is igazolja, hogy a vámáru tulajdonos folyamatosan vámkezeltetett a vámhivatalnál, tehát nem költözhetett ismeretlen helyre. A határozatban 2004. augusztus 12-e volt a fizetési határidő, majd a vámhivatal meg sem várva a jogerőre emelkedés határidejét, a felperes felé is meghozta a vámteher kiszabását előíró határozatát, mégpedig úgy, hogy abból az egyetemleges fizetési kötelezettség megállapítása kimaradt. Miután a határozatot a felügyeleti hatóság megsemmisítette, a kiadott új határozatban a kötelezettet írta el, a kijavító határozatban fellebbezési lehetőséget nem adott, a felperes igazolási kérelmét határozattal elutasította.

Fellebbezési ellenkérelmében az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, mert az ítélet érdemben helyes és a felperes által benyújtott fellebbezés alapján sem állapítható meg olyan jogszabálysértés, amely az ítélet hatályon kívül helyezését, vagy megváltoztatását alapozná meg.

Kiemelte, hogy a felperes az alperes vétkes eljárását többek között abban látja, hogy az alperes az **U Kft**-nek címzett határidő-hosszabbítást és felkérést a társaságnak nem tudta kézbesíteni. Nyilvánvaló azonban, hogy az alperes a személyes átvétel iránt is csak akkor intézkedhet, ha a címzett ismeretlen helyre költözött megjegyzéssel ellátott tértivevény egyáltalán visszaérkezett. Amikor az **U Kft**. a felkérésnek 2004. május 4-én eleget tett, a vámhivatal a vámterhet kiszabó határozatát nyomban meghozta. Az alperesnek tehát nincsen jogellenes és egyben

felróható, vétkes magatartása. A felperes által nyújtott vámbiztosítékot a jogszabály alapján nem lehetett felszabadítani, és azt a felperes sem tekinthette a jogszabály alapján felszabadítottanak. A vámhivatal intézkedése pedig az igazolt tények alapján a szükségszerű, ésszerű határidőkön belül történt. A késedelmes ügyintézés a bírósági joggyakorlat alapján önmagában nem alkalmas a kártérítésre alapot adó felróhatóság megállapítására, mert ennek körében vizsgálni kell a mulasztás okát és időtartamát. A jogszabályoknak megfelelően járt el a perbeli ügyben a vámhivatal, és nem eshet az alperes terhére, hogy a felperes az **U Kft**-től megtérítést nem várhat. A felperes ugyanis egyértelműen olyan kezességet vállalt, mely a jogszabály alapján kötelezte őt arra, hogy a vámteherért a sortartásra tekintet nélkül helytálljon, és így nincs jelentősége annak sem, hogy az alperes az **U Kft**-vel szemben megkísérelte-e a vámteher behajtását. A felperes továbbra is állítja, hogy tevékenysége 2004. április 30-ával megszűnt, ezért továbbra is kiemeli a 2003. évi CXXVI. törvény 75. § (1) bekezdés c) pontját. Megjegyezte, hogy a felperes 2004. január 27-én nyújtotta a kezességet, így az ekkor hatályban volt jogszabályok alapján a felperesre az elévülési időig lehetett kiszabni a vámterhet. Az 1995. évi C. törvény 10. § (1)-(2) bekezdése és végrehajtási rendeletének 19. § (6) bekezdése alapján a felperes nem gondolhatta, hogy a vámbiztosíték felszabadított lenne. Az alperesnek tehát sem jogellenes, sem felróható magatartása nem volt, a felperesnek így kára sem keletkezhetett. Megalapozottan jutott ezért arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy a Ptk. 339. § szerinti feltételek együttes fennállása hiányában nem terheli kártérítési felelősség az alperest.

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt a Pp. 228. § (4) bekezdése szerint fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért az ítéletet a másodfokú bíróság egészében bírálta felül.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és annak jogi indokolásával is egyetértett, a fellebbezésben foglaltak miatt azonban kiemeli a következőket.

A felperes a perben mindvégig az alperes határozatával kiszabott és megfizetett vámteherrel azonosan jelölte meg a kárát, ezért az alperes kártérítési felelősségével összefüggésben alapvetően azt kellett vizsgálni, hogy az annak megállapításához elengedhetetlenül szükséges és a Ptk. 349. § (1) bekezdésében, valamint 339. § (1) bekezdésében meghatározott együttes feltételek fennálltak-e. Minthogy a felperes a határozattal megállapított fizetési kötelezettségével azonosan jelölte meg a kárát, a Ptk. 349. § (1) bekezdése szerint az e határozattal szembeni rendes jogorvoslatot igénybe kellett vennie ahhoz, hogy sikerrel érvényesíthessen kártérítési igényt az alperessel szemben. A perben azonban nem volt vitás, hogy a felperes a 2005. szeptember 15-én meghozott vámfizetési kötelezettségét megállapító 7418/1-2005. számú határozat elleni rendes jogorvoslatot nem vette igénybe. A határozat ellen ugyanis fellebbezéssel lehetett élni, és bár a felperes a határozatot 2005. szeptember 26-án átvette, ellene csak 2005. november 29-én terjesztett elő fellebbezést. Ezt azonban az alperes szerve a 7455/2000. számú és ugyancsak

fellebbezhető határozatával visszautasította, a felperes azonban ezzel a határozattal szemben nem fellebbezett, hanem a Fővárosi Bíróságon e határozat bírósági felülvizsgálatát kérte. A Fővárosi Bíróság 2006. február 28-án meghozott 8.K.30.984/2006/1. számú végzésével a pert megszüntette, megállapította ugyanis, hogy egyrészt a keresettel támadott határozat nem olyan érdemi döntés, ami a bíróság előtt felülvizsgálható, másrészt a felperes a vámteher fizetési kötelezettséget megállapító 7418/1-2005. számú elsőfokú határozat ellen nem élt fellebbezéssel. A felperes tehát a jogorvoslati lehetőségét nem merítette ki, így nincsen a bíróság által felülvizsgálható másodfokú határozat. Az elsőfokú bíróság előbbi végzését a Fővárosi Ítéltábla 2006. október 11-én meghozott 3.Kf.27.312/2006/3. számú határozatával helybenhagyta. E tényekből következik, hogy a felperes a kára elhárítására alkalmas rendes jogorvoslatot nem vette igénybe, és ezért az alperes kártérítési felelősségéhez elengedhetetlenül szükséges speciális törvényi feltétel mindenképpen hiányzik (Ptk. 349. § (1) bekezdés).

A másodfokú bíróság kiemeli azt is: a felperes többször hangsúlyozta a perben, hogy kára amiatt keletkezett, mert az U Kft. időközben eltűnt, és nem tudja vele szemben érvényesíteni a helyette megfizetett összeggel azonos követelését. Ez az állítása azonban még valósága esetén sem alapozhatná meg az alperes kártérítési felelősségét, hiszen az, hogy a fizetésre kötelezett eleget tesz-e kötelezettségének vagy sem, létezik-e vagy sem, illetve fellelhető-e megadott székhelyén, az alperes eljárásával nem állhat semmilyen okozati összefüggésben (Ptk. 339. § (1) bekezdés).

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem volt eredményes, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése folytán köteles az alperes jogi képviselőjével a másodfokú eljárásban felmerült és az elsőfokú ítéletben megítélt összeg felével azonosan meghatározott jogtanácsosi munkadíjból álló másodfokú perköltséget megfizetni. A fellebbezési illeték viseléséről a másodfokú bíróság a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. § alkalmazásával rendelkezett.

Budapest, 2009. december 1.

Dr. Tölg-Molnár László s.k.
a tanács elnöke

Dr. Hóbl Katalin s.k.
előadó bíró

. Madarász Anna s.k.
bíró

A kiadmány hitelűl: